

Starfshópur
um aðlögun
elstu barna
leikskóla í
ágústfrístund
og grunnskóla

Janúar 2023

Efnisyfirlit

Helstu niðurstöður starfshóps.....	2
Inngangur	3
Samantekt úr fundargerðum	4
Kópavogur	4
Seltjarnarnes	5
Garðabær	6
Hafnarfjörður.....	6
Reykjavík	8
Sviðsmyndir	0
Sumarfrístund væntanlegra grunnskólabarna – fagleg áhrif á starfsemi leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila.....	3
Kostnaðarmat	6
Forsendur fyrir báðar sviðsmyndir	6
Launakostnaður	6
Börn tekin fyrir inn í leikskóla	7
Annar kostnaður	7
Tilraunaverkefni	8

Helstu niðurstöður starfshóps.

Hópurinn setur fram tvær sviðsmyndir með tilboðum um frístundastarf í ágúst fyrir verðandi 1. bekkinga. Annars vegar verði boðið upp á ágústfrístund í fimm daga áður en skólastarf hefst í grunnskólanum (Sviðsmynd I) og hins vegar frá verslunarmannahelgi og fram að skólasetningu sem getur verið í mesta lagi 14 dagar (Sviðsmynd II). Sviðsmynd I veldur minnstri röskun á sumarstarfi frístundaheimila en sviðsmynd II gefur leikskólunum meiri möguleika á að hefja aðlögun yngstu barnanna fyrir og væntanlegir grunnskólanemendur koma þá ekki til baka í leikskóla eftir sumarleyfi.

Gert er ráð fyrir að einhver hluti skólahúsnæðisins sé notaður fyrir ágústfrístundastarfið, þar sem að börnum í sumarfrístund fjölgar í ágústmánuði í þessum sviðsmyndum.

Einnig er gert ráð fyrir að starfsmenn leikskóla og grunnskóla taki þátt í verkefninu í báðum sviðsmyndum og þurfa stjórnendur á hverjum stað þá að gera samkomulag um vinnufyrirkomulag og vinnuframlag hvers starfsmanns. Nánari útfærsla á því samkomulagi er ekki tiltekin í þessari skýrslu. Lagt er til að farið verði af stað með tilraunaverkefni og að skýrt sé að ábyrgð á starfseminni liggur hjá stjórnendum frístundaheimila.

Mælt er með að farið verði af stað með tilraunaverkefni í fjórum skólum í tveimur hverfum borgarinnar og að verkefnið verði síðan metið áður en lengra er haldið. Lagt er til að stofnaður verði innleiðingarhópur sem undirbúi og haldi utan um verkefnið. Í innleiðingarhópnum verði fulltrúar stjórnenda leikskóla, grunnskóla og frístundastarfs auk fulltrúa frá fagskrifstofu SFS.

Inngangur

Í erindisbréfi starfshópsins er fjallað um aðdraganda þess að hópurinn var stofnaður. Reglubundið hefur komið fram umræða þess efnis að elstu börn leikskóla snúi ekki aftur í leikskóla eftir sumarfrí heldur taki þátt í starfi frístundaheimilis fram að skólasetningu. Á fundi borgarstjórnar 15. júní 2021 var lögð fram tillaga: *Um að börn sem ljúki leikskóla snúi ekki aftur á leikskólann eftir sumarfrí heldur taki þátt í starfi frístundaheimilis fram að skólasetningu.* Tillögunni vísað til meðferðar skóla- og frístundaráðs.

Í greinargerð með tillögunni er fjallað um að með því að opna frístundaheimilin fyrir þennan hóp nýrra nemenda væri hægt að stuðla að því að þetta stóra skref barns frá leikskóla yfir í grunnskóla verði sem ánægjulegast og þá gæfist starfsfólki frístundaheimila og grunnskóla rými til að mæta börnunum og foreldrum í næði áður en starf skólanna hæfist af fullum krafti. Einnig er bent á að hagræði geti verið af því að útskrifa elsta árgang leikskóla fyrr til að geta hugað að innritun og aðlögun nýrra barna í leikskóla eftir að sumarfrí lýkur. Mikilvægt er að helstu kostnaðarliðir séu metnir og tillagan útfærð og aðlöguð með tilliti til barna, foreldra, starfsfólks og kostnaðar.

Starfshópur sem skipaður var árið 2014 og fjallaði um innritun barna í grunnskóla oftast en einu sinni á ári skilaði [skýrslu](#) í apríl 2015 með tillögum sem starfshópurinn nýtti sér.

Hlutverk:

Hlutverk þessa starfshóps var að leggja fram tillögur um mögulegar sviðsmyndir vegna aðlögunar elstu barna leikskóla inn í sumarfrístund og grunnskóla.

Helstu verkefni skv. erindisbréfi voru að:

1. Meta fagleg áhrif breytinganna á starfsemi leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila og áhrif á leik, nám og velferð leik- og grunnskólabarna.
2. Skoða kosti og galla hugmyndarinnar út frá fjármálum, húsnæðismálum og starfsmannamálum leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila.
3. Leggja fram nokkrar útfærðar sviðsmyndir, ásamt kostnaðarmati, sem taka til leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila.

Starfshópurinn skipaður:

Elísabet Helga Pálmadóttir, fagstjóri leikskólamála í Breiðholti, formaður

Ellen Gísladóttir, skólastjóri Ártúnsskóla.

Guðrún Kaldal, framkvæmdastjóri frístundamiðstöðvarinnar Tjarnarinnar

Jónína Einarsdóttir, leikskólastjóri Stakkaborgar

Elín Þóra Böðvarsdóttir, deildarstjóri barnastarfs í Kringlumýri

Guðrún Edda Bentsdóttir verkefnastjóri grunnskólaskrifstofu

Höfundar skýrslu:

Elísabet Helga Pálmadóttir og Guðrún Edda Bentsdóttir

Til ráðgjafar og samstarfs:

Starfshópurinn leitaði m.a. upplýsinga og ráðgjafar hjá sérfræðingum í nágrennasveitarfélögum sem hafa reynslu af því að bjóða elstu leikskólabörnunum upp á dvöl í frístundaheimili áður en eiginleg grunnskólaganga hefst.

Að auki var vinna hópsins og helstu tillögur kynntar fagstjórum leikskóla, grunnskóla og framkvæmdastjórum frístundamiðstöðva í borginni.

Starfstími:

Hópurinn átti að starfa til 15. desember 2021 en fljótlega var ljóst að hópurinn þyrfti lengri tíma til að afla sér gagna og fékk því frest. Skýrsluskil voru í janúar 2023.

Samantekt úr fundargerðum

Hópurinn hélt samtals tíu fundi og voru þeir allir nema tveir haldnir með fjarfundasniði. Að auki funduðu starfsmenn hópsins reglulega á milli funda.

Á fyrsta fundi hópsins sem haldinn var 23. okt. 2021 var farið yfir erindisbréf hópsins og farið yfir þau gögn sem höfðu verið send út fyrir fundinn; tillögu Kristínar S. Jónsdóttur, skýrslu starfshóps sem skilaði skýrslu í apríl 2015 en þar var tillaga sem starfshópurinn gat nýtt sér. Mælt var með að hópurinn notaði Teams til að funda og að stofna möppu á R-drifi til að halda utan um gögn hópsins. Á þessum fyrsta fundi var einnig rætt um að fá fulltrúa frá þeim sveitarfélögum sem bjóða upp á frístundastarf í ágúst fyrir hópinn sem er að byrja í grunnskóla til að fá upplýsingar um hvernig þessum málum er háttað í þessum sveitarfélögum. Einnig var lagt til að hitta rýnihópa; samráð skólustjóra, samráð leikskólustjóra og forstöðumannaráð frístundaheimila þegar hópurinn væri kominn vel af stað. Þetta var ekki gert, en skýrslan var kynnt fyrir framkvæmdastjórum frístundamiðstöðva ásamt fagstjórum leik- og grunnskóla og rædd á lokametrunum. Hópurinn ákvað að fá líka sjónarmið samrekins leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis en þar sem einn fulltrúi í hópnum stýrði slíkum skóla var leitast við að kalla eftir sjónarmiðum viðkomandi.

Kópavogur

Hekla Hannibalsdóttir frá skóla- og frístundasviði Kópavogs mætti á annan fund hópsins og sagði frá fyrirkomulagi þessara mála í Kópavogi. Þar á bæ eru frístundaheimilin á forræði og ábyrgð grunnskólans en forstöðumaður hvers frístundaheimilis skipuleggur starfið á viðkomandi frístundaheimili. Ekki er boðið upp á sumarnámskeið á vegum bæjarins í ágúst fyrir börn sem eru að fara í 2. – 4. bekk en íþróttafélög í bænum bjóða upp á námskeið fyrir þennan aldurshóp á þessum tíma.

Elstu leikskólabörnin útskrifast úr leikskólanum áður en sumarfrí hefst. Yngri börn geta því hafið aðlögun strax eftir að sumarfrí lýkur. Boðið er upp á tveggja vikna vistun daglega kl. 8 – 16 frá um 9. – 20. ágúst. Heitur matur er í boði í hádeginu og kemur hann frá grunnskólanum. Foreldrar greiða kr. 10.000.- á viku sem örlítið herra en greitt er fyrir dvöl á leikskóla. Er maturinn innifalinn í verðinu sem foreldrar greiða. Nýtingin hefur verið mjög góð eða um 92% barna sem eru að byrja í grunnskóla nýta sér þetta tilboð.

Markmiðið með því að taka elstu leikskólabörnin inn á frístundaheimili í ágúst er m.a. að stuðla að vellíðan, öryggi og jákvæðari aðlögun nemenda, jafnt félagslega sem námslega að umhverfi grunnskólans áður en formlegt skólustarf hefst.

Mönnun er sambærileg við það sem gerist í starfsemi frístundaheimilisins, þ.e. 15 börn á hvern starfsmann. Starfsmenn leikskóla hafa ekki komið að þessu verkefni með beinum hætti

en nemendur Vinnuskóla Kópavogs hafa aðstoðað eftir þörfum. Flestir starfsmenn eru fastir starfsmenn sem halda áfram frá fyrra skólaári. Aðrir eru ráðnir inn sérstaklega, annað hvort ráðnir sérstaklega í þetta verkefni eða ráðnir inn nýir og halda síðan áfram í vetrarfrístund. Sumir frístundaleiðbeinendur eru í fullu starfi, þ.e. stuðningsfulltrúi eða skólaliði fyrir hádegi og í frístund eftir hádegi. Aðrir eru ráðnir í hlutastarf í frístund.

Auk þess að kynnast húsnæði og aðstöðu frístundaheimilis hefur verið farið í styttri ferðir með þennan hóp t.d. í Heiðmörk og einnig er reynt að nýta nærumhverfið eins og hægt er.

Ekki er boðið upp á sumarfrístund eða sumarnámskeið fyrir börn sem voru að ljúka 1. – 4. bekk eins og er í Reykjavík, nema á vegum Íþróttafélaga í bænum. Eitt frístundaheimili var með tilraunaverkefni sumarið 2021 sem er svipað og í Reykjavík, sem var hugsað fyrir börn í 2. til 4. bekk. Það gekk vel.

Seltjarnarnes

Baldur Pálsson, sviðsstjóri fjölskyldusviðs Seltjarnarness, kom á þriðja fund hópsins og sagði frá fyrirkomulaginu þar. *Sumarskólinn* hefur verið starfræktur frá 2010 fyrir elstu börnin á leikskólanum sem eru að hefja grunnskólagöngu. Markmið er að kynnast grunnskólanum, frístundaheimilinu *Skjólínu* og nærumhverfi grunnskólans áður en grunnskólagangan hefst. Aðlögun nýrra barna í leikskóla getur vegna þessa fyrirkomulags hafist í byrjun ágúst. *Sumarskólinn* er kynntur fyrir foreldrum í maí ár hvert og foreldrar þurfa að skrá börnin sérstaklega til þátttöku. Leikskólabörnin eru kvödd fyrir 4 vikna sumarleyfi leikskólanna. Fyrirkomulag er með sama hætti og á leikskólanum en foreldrar greiða sérstaklega fyrir sundnámskeið sem boðið er upp á. *Sumarskólinn* var fyrst í húsnæði grunnskólans en hefur færst yfir í húsnæði frístundaheimilis seinni árin og starfsfólk frístundaheimilis/frístundastarfs komið meira að því að taka á móti hópnum. Margir fastráðnir starfsmenn eru í *Skjólínu* en sumarstarfsmenn eru viðbót við mönnunina eftir þörfum. Allur skólinn er opinn til afnota fyrir *Sumarskólann*, skólinn er skoðaður og börnin kynnast öllu húsnæði grunnskólans, nærumhverfi skólans, skólalóð, skólareglum o.fl. Á öðrum degi sumarskóla hefst sundnámskeið með nánast 100% þátttöku sem auðveldar aðlögun að skólasundi þegar þar að kemur. Börnin eru t.d. orðin fullfær um að nota matsalinn frá fyrsta skóladegi. Kennarar finna mikinn mun á nemendum sem hafa fengið þessa aðlögun. Stefnt er að því að skólaheimsóknum sé lokið þegar kennarar mæta á staðinn í ágúst.

Áhersla er á að aðlögun nýrra leikskólabarna geti hafist fyrr, frístundaheimilið er með nýjan hóp í þrjár vikur áður en aðrir koma, kennarar, stjórnendur og börnin hafa aðlagast frístundaheimilinu vel áður en grunnskólinn hefst.

Sumarskólinn byrjar yfirleitt á fyrsta degi eftir verslunarmannahelgi og varir fram að skólabyrjun. Sama gjaldskrá er og í leikskóla, sami opunar- og dvalartími, sama fæðisgjald o.s.frv. Bærinn er með samning við *Skólamat* sem þjónustar börnin í *Sumarskólanum*.

Allar starfsstöðvar leikskóla eru undir sömu stjórn – sami sumarleyfistími varðandi lokun.

Nokkur tveggja vikna leikjanámskeið eru í boði fyrir börn sem voru að ljúka 1. – 3. bekk í samstarfi við Íþróttafélagið *Gróttu*. Lítil aðsókn var að leikjanámskeiðum í júlí og þau því felld niður en aukin eftirspurn er eftir námskeiðum í ágúst. Áhersla er á að þessi námskeið fari fram annars staðar en í frístundaheimilinu til að trufla ekki starf *Sumarskólans*.

Forstöðumaður frístundaheimilis ber ábyrgð á *Sumarskólanum* með sínu starfsfólki. Margir starfsmenn í *Skjólí* sinna stuðningi í sumarstarfinu. Alls hafa um 55 – 60 börn eða um 95%

barna sem eru að hefja nám í 1. bekk tekið þátt í *Sumarskólanum*. Mönnunarhlutfall er sambærilegt við leikskólann og fer aldrei undir mönnun á leikskólanum. Sundnámskeið hjálpa einnig til við mönnunina. Börn með stuðningsþarfir fá þann stuðning sem þau þurfa í *Sumarskólanum*.

Lengra sumarleyfi hefur fyrst og fremst áhrif á starfsemi leikskólans en hefur ekki haft áhrif á starfsemi *Sumarskólans*. Helst að erfiðara sé að manna síðustu daga *Sumarskólans* þegar háskólarnir eru byrjaðir.

Garðabær

Halldóra Pétursdóttir, leikskólafulltrúi í Garðabæ, sagði frá fyrirkomulaginu þar. Undanfarin sjö ár fara elstu leikskólabörnin á tómsundaheimili í vikunni áður en grunnskólinn hefst til að börnin nái að aðlagast. Tómsundarheimilið opnaði t.d. 16. ágúst 2021 og var opið til og með 23. ágúst en 24. ágúst það ár hófst hið hefðbundna starf tómsundaheimilisins. Þeir sem sinna þessu starfi eru almennir starfsmenn grunnskóla og leikskóla og sumarstarfsmenn úr leikskólunum sem fylgja börnunum úr leikskólanum eða eru til staðar í leikskólanum fyrir starfseminu þar. Starfsemin fer eingöngu fram í húsnæði tómsundaheimilis, en hægt væri að nýta betur húsnæði grunnskólanna fyrir þetta starf að mati Halldóru.

Hver grunnskóli fær starfsmann frá leikskóla til liðs við tómsundaheimilið og einnig fer starfsmaður frá hverjum grunnskóla inn á tómsundaheimilið. Þessir leikskólastarfsmenn eru þ.a.l. starfsmenn tómsundaheimilisins allt frá ½ degi í nokkra daga. Leikskólabörnin fylgjast að í tómsundaheimilið. Ekki hefur verið vandamál að fá starfsmenn leikskóla til að fara í tómsundina í smá tíma. Fjöldi barna í þeim árgangi sem er að fara úr leikskóla í grunnskóla eru tæplega 30 börn í stærstu skólunum.

Umsjónarmenn tómsundaheimilanna hafa umsjón með skráningu og börnin þurfa að vera skráð í grunnskólann til að vera þessa viku. Sótt er um tómsundarheimili rafrænt.

Matur er aðkeyptur og gjaldið er dýrara en í leikskóla, sama gjald eins og ef þau væru í tómsundaheimilinu.

Börnum með sérþarfir er fylgt sérstaklega af þeim aðilum sem eru með stuðning við barnið í leikskólanum. Fyrir tómsundaheimilið er það ákveðinn styrkur að fá börnin. Mismunandi er hversu mörg börn eru að fara og í hversu langan tíma.

Sérstök sumarnámskeið eru ekki rekin af tómsundaheimilum fyrir börn sem voru að ljúka 1. – 4. bekk heldur eru sjálfstætt starfandi aðilar með sumarnámskeið fyrir þennan aldursþóp.

Í samstarfi leikskóla og grunnskóla er unnið eftir hugmyndafræði *Brúum bilið* og gerður er samstarfssamningur með það að markmiði að leiða saman kennara yngstu barnanna og leikskólakennara. Hefur ekki verið samstarf við tómsundaheimilin í því samhengi.

Hafnarfjörður

Stella Björg Kristinsdóttir var áður forstöðumaður frístundaheimilisins Laugasels við Laugarnesskóla en starfar nú sem fagstjóri frístundastarfs í Hafnarfirði og hefur því samanburð á fyrirkomulaginu í þessum tveimur sveitarfélögum, sagði frá fyrirkomulaginu í Hafnarfirði.

Í Hafnarfirði voru allir leikskólar opnir yfir sumarið 2021 en árið 2022 voru þeir lokaðir í 2 vikur en öllum börnum skylt að fara í 4 samfelldar vikur í sumarleyfi. Elstu börnin fara í sumarfrí í fyrstu vikunni í júlí og síðan koma þau ekki aftur í leikskólann, heldur kveðja leikskólann fyrir sumarfrí en í ágúst standa hópnum til boða vel niðurgreidd námskeið fyrir sama verð og ef þau væru í leikskóla.

Yfirumsjón tómsundaheimilanna er á höndum íþróttá- og tómsundafulltrúa en yfirmaður starfsins á hverjum starfsstað er grunnskólastjóri. Í Hafnarfirði eru flestir starfsmenn frístundaheimilis ráðnir allt árið. Búið er að samþætta betur starfslýsingu skólaliða sem geta unnið bæði í grunnskóla og á frístundaheimilinu.

Á miðvikudeginum eftir verslunarmannahelgi byrja námskeiðin fyrir 6 ára börnin. Húsnæði frístundaheimilisins er nýtt fyrir starfseminu sem einnig fær inni í grunnskólunum, þar sem er aðgengi að íþróttarými og bókasafni ef beðið er um það. Nota bókasafnið, matsalinn, kynnst mismunandi svæðum innan skólans. Reynt er að vera mikið á ferðinni en ekki í lengri ferðum eins og í Reykjavík.

Foreldrar skrá börn sín í ágústnámskeið í gegnum Völu og kaupa viku námskeið í einu. Ágústnámskeiðin hafa verið vel sótt, en heldur minni aðsókn fyrstu vikunnar. Boðið er upp á heildags- og hálf dags vistun. Fæðið er með sama fyrirkomulag eins og á leikjanámskeiðum, þrefalt nesti. Í fyrra var umræða um að hafa skólamat sem ekki náði fram að ganga, en umræðan verður mögulega tekin upp aftur.

Deildarstjórar frístundaheimilanna eru flestir fagmenntaðir og margir hafa verið lengi í starfi. Þeir eru í stéttarfélaginu Fræðagarði. Starfsmönnum er bætt við í ágúst og reynt að stjórna hvenær starfsmenn fara í sumarleyfi. Í fyrra var hvatt til þess að þeir skólaliðar sem væru á lausu færu inn í frístundaheimilin til að starfa þar. Deildarstjórar frístundastarfsins í Hafnarfirði hafa bæði umsjón með félagsmiðstöð og frístundaheimili við hvern skóla. Meðan sumarskólinn er í ágúst er ekki starf í félagsmiðstöðinni fyrir mið- eða unglíngastig. Deildarstjórar frístundastarfsins geta því einbeitt sér að starfsemi frístundaheimilisins í ágúst.

Reynslan í Hafnarfirði er að þeir hefðu ekki viljað missa verðandi fyrstu bekkina út úr þessu verkefni. Rými grunnskólans voru vel nýtt á þeim tíma. Börnin voru í verkefnum þó svo að kennarar væru komnir til starfa. Deildarstjórar frístundastarfsins eru ánægðir með núverandi fyrirkomulag.

Boðið er upp á miðlægt námskeið fyrir börn sem hafa verið í 1. – 4. bekk en færri börn sækja miðlægt námskeið, fleiri sækja námskeiðin ef þau eru í nærumhverfinu. Fyrir 2020 voru miðlægt námskeið á tveim stöðum í Hafnarfirði fyrir 2.-4. bekk á meðan 6 ára námskeiðin eru í gangi. Því var breytt 2021 og er nú boðið upp á námskeið fyrir 2.-4. bekk á öllum stöðum (öllum frístundaheimilum).

Þegar boðið var upp á tvö miðlægt námskeið voru um 40-60 pláss á hvort námskeið eða um 80-100 pláss en núna eru þau með 20 pláss í öllum hverfum sem er 180 pláss í heildina. Yfirleitt eru öll námskeið full nýtt og oft biðlisti því um leið og þetta fór í nærumhverfið þá jókst aðsóknin. Frístundin sér um öll þessi námskeið. Einnig eru námskeið á vegum íþróttafélaganna sem hægt er að sækja.

Árgangarnir eru yfirleitt minni en í Reykjavík, stærstu eru kannski að hámarki 50 til 60 börn. Í júní eru um 60 til 70 börn á námskeiði. Sett var þak í fyrra til að hafa meiri mannafla í ágúst. Í Hraunvallaskóla hafa þó verið allt að 100 börn í árgangi. Öldutúnsskóli er næst stærstur með um 40 til 50 börn.

Í sumum nágrennasveitarfélögum er ekki boðið upp á sumarstarf í frístundaheimilum á meðan á sumarfrístund væntanlegra 1. bekkinga stendur heldur er foreldrum bent á ýmis námskeið á vegum Íþróttafélaga og annarra aðila. Kostnaður foreldra við að senda börn sín á Íþróttanámskeið og önnur námskeið er yfirleitt mun meiri en þegar börn sækja sumarfrístund, framboð á slíkum námskeiðum er oft takmarkað í ágúst og þau henta ekki alltaf þeim börnum sem sækja sumarfrístund á vegum borgarinnar.

Reykjavík

Í Reykjavík hefur ekki verið boðið upp á sumarstarf fyrir verðandi 1. bekkinga heldur eru þau börn sem þess óska áfram í sínum leikskóla fram að skólabyrjun. Boðið er upp á sumarfrístund fyrir verðandi 2. – 5. bekkinga eftir að vetrarstarfi grunnskóla og frístundaheimila lýkur. Sótt er um og greitt fyrir viku í senn fyrir dvalartímann 9:00–16:00 en það er sá tími sem börnin eru í virkri dagskrá en hægt hefur verið að sækja um viðbótar klst. fyrir og eftir þann tíma. Börnin hafa með sér nesti til dagsins að heiman þar sem ekki hefur verið hægt að bjóða upp á hádegisverð eða hressingu. Frá og með sumri 2023 verður dvalartíminn í sumarfrístund kl. 8:30- 16:30, en ekki verður boðið upp á viðbótarstund.

Í hverri viku er unnið út frá dagskrá sem byggir á frjálsum leik, hreyfingu, útiveru, skapandi starfi, smíðjum, þemadögum og ferðum. Áhersla er lögð á að virkja börnin til ákvarðanatöku um hina ýmsu þætti starfsins. Reynt er að hafa mismunandi dagskrá fyrir ólíka aldurshópa og samstarf er milli frístundaheimila varðandi börnin úr 3. og 4. bekk t.d. um lengri ferðir.

Þátttaka þessara aldurshópa er mikil allt sumarið eða alls um 8.467 skráningar sumarið 2022 og biðlisti á flestar vikur sumarsins. Sumarið 2022 voru samtals 607 skráningar sem ekki var hægt að bjóða þátttöku í sumarfrístund einhvern hluta sumarsins.

Miðað við núverandi fjárhagsramma fyrir sumarfrístundina er hægt að taka við 5.472 skráningum í sumarstarfið en með því að bæta frístundafræðingum við í 100% starf yfir sumarið og rétta af milli borgarhluta var hægt að taka við 6.360 skráningum eða þjónusta allt að 85% af eftirspurn sumarsins 2022.

Í samantekt um sumarfrístund 2022 verðandi 2. – 5. bekkjar sumarið 2022 kom fram að tekið var við um 1.000 skráningum fleira en fjárhagsrammi gerir ráð fyrir. Að sögn er það hægt með því að ráða fleiri starfsmenn, ná inn meiri tekjum og með því að taka inn fleiri börn á hvern starfsmann en reglur gera ráð fyrir til að geta boðið þeim börnum sem þess óska þjónustu á þessu tímabili. Í samantektinni kom fram að biðlisti á síðustu vikur sumarsins 2022 voru 91 barn í vikunni 8. – 12. ágúst og 181 barn í vikunni 15. – 19. ágúst 2022.

Forstöðumenn og aðstoðarforstöðumenn frístundaheimila eru fagmenntaðir. Einnig eru starfandi 17 fagmenntaðir frístundafræðingar í borginni sem sumir gegna jafnframt stöðu aðstoðarforstöðumanns. Þessir starfsmenn eru allir í fullu starfi og heilsársráðnir. Aðrir starfsmenn frístundaheimila eru flestir í hlutastörfum, en talsvert færri starfa á frístundaheimilum á sumrin heldur en á veturna. Það tekur yfirleitt nokkurn tíma að manna frístundaheimilin að fullu aftur á haustin, þar sem háskólanemar, sem ekki hafa fengið vinnu við sumarfrístund, þurfa oft að bíða eftir stundatöflum áður en þeir geta sagt til um hvað þeir

geta unnið mikið með skólanum. Fimm frístundaheimili eru starfrækt af viðkomandi grunnskóla, en hin 32 frístundaheimilin eru rekin af frístundamiðstöðinni í viðkomandi borgarhluta.

Tafla – samanburður milli sveitarfélaga

Þau sveitarfélög sem voru valin til samanburðar áttu öll það sameiginlegt að bjóða upp á sumarfrístund fyrir verðandi 1. bekklinga.

	Reykjavík	Garðabær	Hafnarfjörður	Kópavogur	Seltjarnarnes
Boðið upp á sumarfrístund. f. verðandi 1. bekklinga	Nei	Já,	Já,	Já,	Já, Sumarskóli. Foreldrar greiða sérstaklega fyrir sundnámskeið
Sumarnámskeið í ágúst fyrir verðandi 2. – 5. bekk	Já, fyrir alla árgangana á vegum borgarinnar. Einnig eru í boði námskeið á vegum íþróttafélaganna.	Ekki í boði á vegum frístundaheimila en sjálfstætt starfandi aðilar bjóða upp á sumarnámskeið.	Miðlæg námskeið í boði fyrir verðandi 2. – 4. bekk, eftir að þau voru færð í nærumhverfið jókst aðsóknin. Einnig í boði námskeið á vegum íþróttafélaga.	Ekki boðið upp á sumarnámskeið á vegum bæjarins í ágúst fyrir þennan hóp en íþróttafélög bjóða upp á námskeið fyrir þennan aldurshóp.	Leikjanámskeið á vegum Gróttu fyrir verðandi 2. - 4. bekk.
Ábyrðaraðili sumarfrístundar	Frístundaheimili	Frístundaheimili	Yfirumsjón hjá íþrótt- og tómstundafulltrúa en grunnskólastjóri er yfirmaður á hverjum starfsstað.	Grunnskólarnir	Frístundaheimili
Lengd sumarfrístundar fyrir verðandi 1. bekklinga	Ekki í boði fyrir verðandi 1. bekklinga	Viku áður en grunnskólastarf hefst.	Foreldrar geta keypt viku námskeið í einu, hálf-dags- eða heilsdags-vistun.	Boðið upp á 2 vikna vistun kl. 9 – 16 frá um 9. – 20. ágúst	Frá fyrsta degi eftir verzlunarmannahelgi og fram að skólabyrjun. Sami opnunartími og í leikskóla.
Hádegisverður	Nesti	Aðkeyptur, sama gjald og í frístundaheimili.	Sama fyrirkomulag og á frístundaheimilum, þ.e. þrefalt nesti.	Heitur matur í boði, kemur frá grunnskólamötuneyti.	Aðkeyptur matur.
Kostnaður foreldra vegna verðandi 1. b.	Á ekki við	Sama gjaldskrá og á frístundaheimili.	Sama gjaldskrá og í leikskóla.	Kr. 10.000.- á viku	Sama gjaldskrá og í leikskóla.

Nýting sumarfrístundar verðandi 1.b.	Á ekki við	Mjög mikil þátttaka (rúml. 90%)	Mjög mikil þátttaka (rúml. 90%)	Um 92% barna sem eru að byrja í grunnskóla	Um 95% þátttaka
Mönnun	Starfsfólk frístundaheimilis og sumarstarfsfólk (verðandi 2. – 5. b.)	Almennir starfsmenn leik- og grunnskóla og sumarstarfsfólk úr leikskólum (verðandi 1. b.).	Flestir starfsmenn fastráðnir, samþætt starfslýsing skólaliða sem geta unnið bæði í grunnskóla og á frístundaheimili. Viðbótarstarfsfólk í ágúst eftir þörfum (verðandi 1. b.).	15 börn pr. starfsmann, flestir starfsmenn fastráðnir en nemendur Vinnuskóla aðstoða eftir þörfum (verðandi 1. b.).	Margir fastráðnir starfsmenn en sumarstarfsfólk viðbót eftir þörfum. Oft erfiðast að manna <i>Sumarskólann</i> þegar háskólarnir eru byrjaðir.
Húsnæði	Aðallega húsnæði frístundaheimilis (verðandi 2. – 5. b.)	Aðallega húsnæði frístundaheimilis en hægt að nýta húsnæði grunnskóla betur.	Húsnæði frístundaheimilis en einnig aðgangur að iþróttarými, bókasafni, matsal og annarri aðstöðu ef óskað er. MJög gott samstarf um nýtingu húsnæðis grunnskóla.	Aðallega húsnæði frístundaheimilis.	Var fyrst í húsnæði grunnskólans en hefur færst í húsnæði frístundaheimilis. Allur grunnskólinn er opinn til afnota fyrir <i>Sumarskólann</i> .
Stuðningur	Stuðningur á vegum frístundaheimilis ef þörf er á (verðandi 2. – 5. b.).	Börnum með sérþarfir fylgt af þeim starfsmönnum sem eru með stuðning í leikskólum.	Vantar upplýsingar	Vantar upplýsingar	Börn með sérþarfir fá þann stuðning sem þau þurfa.
Útskrift elstu leikskólabarnanna	Útskriftarathöfn í maí/júní en sum börn koma aftur í leikskólann eftir sumarfrí.	Áður en sumarfrí hefst	Áður en sumarfrí hefst	Áður en sumarfrí hefst	Áður en sumarfrí hefst
Aðlögun yngri barna á leikskólum	Hefst yfirleitt um 20. ágúst þegar verðandi fyrstu bekkingar fara í grunnskóla.	Hefst strax að loknu sumarleyfi.	Hefst strax að loknu sumarleyfi.	Hefst strax að loknu sumarleyfi.	Hefst í byrjun ágúst.

Sviðsmyndir

Hópurinn fékk það verkefni að leggja fram útfærðar sviðsmyndir eða hugmyndir, ásamt kostnaðarmati, sem taka til leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila. Hópnun var falið að skoða kosti og galla hvernar hugmynda út frá fjármálum, húsnæðismálum og starfsmannamálum leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila. Hópurinn leggur fram tvær sviðsmyndir og verður þeim lýst hér á eftir.

Greining sviðsmynda

Sviðsmynd I:

Börn í leikskóla fara viku fyrir skólasetningu í ágústfrístund

Í sviðsmynd I er gengið út frá því að elstu börnunum á leikskólanum bjóðist að fara í ágústfrístund viku fyrir skólasetningu í grunnskólanum. Elstu börn leikskóla fara viku fyrir í frístundaheimili og aðlögun yngri barna getur hafist viku fyrir í leikskóla. Elstu börn leikskólans þyrftu þá allaf að koma aftur inn í leikskólann eftir sumarleyfi og fram að ágústfrístundinni ef foreldrar óska.

Gert er ráð fyrir að um samstarfsverkefni sé að ræða og að starfsmenn leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis taki jafnan þátt í verkefninu og að stjórnendur geri sameiginlega áætlun um mönnun. Ágústfrístundin verður á forræði og undir stjórn frístundaheimilis en áfram er gert ráð fyrir að starfsmenn sem koma frá leikskóla og grunnskóla verði starfsmenn þeirra staða.

Gert er ráð fyrir að starfsfólk leikskóla og grunnskóla fylgi börnum sem eru að fara í hverfissskólann eða í ágústfrístund við hverfissskólann. Starfsmenn leikskóla munu eingöngu fylgja eftir börnum sem eru að fara í hverfisgrunnskólann. Fari barn í grunnskóla í öðru hverfi borgarinnar kemur ekki starfsmaður frá leikskóla barnsins. Útskrifa þarf leikskólabörnin í síðasta lagi viku fyrir skólasetningu.

Gera þarf ráð fyrir því að starf ágústfrístundar fyrir þennan hóp fari fram í húsnæði frístundaheimilis og grunnskóla að mestu leyti. Jafnframt þarf að gera ráð fyrir að hægt sé að bjóða upp á sumarfrístund fyrir væntanlega 2. - 5. bekk á sama tíma eins og verið hefur undanfarin ár. Taka þarf mið af styttingu vinnuviku starfsmanna og einnig viðhaldi á húsnæði frístundaheimila og grunnskólans sem gæti raskað áætlunum.

Skoða verður sérstaklega þjónustu við börn sem eru að fara í Klettaskóla og/eða sérdeildir. Ef barn með skilgreinda fötlun í 1. flokki (samkvæmt skilgreiningu leikskóla) fer í ágústfrístund þarf að gera ráð fyrir að starfsmaður leikskóla fylgi barninu eftir. Með því skapast tækifæri til aukins samstarfs og miðlun þekkingar og reynslu til grunnskóla og frístundaheimilis.

Væntanlegir 1. bekkingar kynnast þannig starfi frístundaheimilis og grunnskóla-húsnæðinu. Börnin fá meiri tíma til að aðlagast breytingunni að fara úr leikskóla í grunnskóla og frístundaheimili. Ef stuðningsaðili barns úr leikskóla fylgir barninu eftir í frístundaheimili, skapast tækifæri til aukins samstarfs og miðlun þekkingar og reynslu til starfsmanna frístundaheimilis og grunnskóla.

Fulltrúar frístundaheimila í starfshópnum bentu á að ekki sé til staðar húsnæði né mannaflí í frístundaheimilum eins og þau starfa núna til að sinna þessu verkefni. Því er lagt til að til komi viðbótarstjórnun á frístundaheimilum í ágúst og að mönnun verkefnisins verði samstarfsverkefni leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila undir stjórn frístundaheimila. Hér skapast möguleiki á að ráða frístundafræðing í fullt starf frá miðjum ágúst til að hafa umsjón með verkefninu og bjóða e.t.v. 1 – 2 klst. á dag sem yfirvinnu vegna undirbúnings. Einnig er lagt til að húsnæði grunnskólans verði nýtt eftir þörfum og gert samkomulag þar um.

Hópurinn bendir á að dýrara sé fyrir foreldra að hafa börn í sumarfrístund en í leikskóla.

Gert er ráð fyrir að þátttökugjöld væru samkvæmt gjaldskrá frístundaheimila.

Vistunargjald fyrir forráðamenn vegna sumarfrístundar er kr. 14.096.- á viku miðað við 8 tíma vistun.

Vistunargjald fyrir leikskólagjald á mánuði (án afsláttar skv. gjaldskrá SFS í janúar 2023) kostar forráðamenn kr. 17.832.- á mánuði eða kr. 4.458 á viku miðað við 8 tíma vistun og er það án fæðisgjalds.

Ekki hefur verið hægt að bjóða upp á hressingu eða hádegisverð í sumarfrístund og því þurfa öll börn að koma með nesti að heiman.

Gera þarf ráð fyrir að foreldrar sæki um ágústfrístund í síðasta lagi í lok apríl eða í byrjun maí.

Sviðsmynd II:

Börn í leikskóla fara í ágústfrístund strax eftir verslunarmannahelgi

Í sviðsmynd II er gengið út frá því að elstu börnunum á leikskólanum bjóðist að fara í ágústfrístund strax eftir verslunarmannahelgi og fram að skólasetningu í grunnskólanum. Gert er ráð fyrir að útskrift elstu barnanna á leikskólanum fari fram fyrir sumarleyfi leikskóla.

Gert er ráð fyrir að um samstarfsverkefni sé að ræða og að starfsmenn leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis taki jafnan þátt í verkefninu og að stjórnendur geri sameiginlega áætlun um mönnun. Ágústfrístundin verður á forræði og undir stjórn frístundaheimilis en áfram er gert ráð fyrir að starfsmenn sem koma frá leikskóla og grunnskóla verði starfsmenn þeirra staða.

Starfsmenn leikskóla munu eingöngu fylgja eftir börnum sem eru að fara í hverfisgrunnskólann. Fari barn í grunnskóla í öðru hverfi borgarinnar kemur ekki starfsmaður frá leikskóla barnsins. Gera þarf ráð fyrir því að starf ágústfrístundar fyrir þennan hóp fari fram í húsnæði frístundaheimilis og grunnskóla að mestu leyti. Jafnframt þarf að gera ráð fyrir að hægt sé að bjóða upp á sumarfrístund fyrir væntanlega 2. - 5. bekk á sama tíma eins og verið hefur undanfarin ár. Taka þarf mið af styttingu vinnuviku starfsmanna og einnig viðhaldi á húsnæði frístundaheimila og grunnskólans sem gæti raskað áætlunum

Gera þarf ráð fyrir að foreldrar sæki um ágústfrístund í síðasta lagi í lok apríl eða í byrjun maí og tiltaka hvað þeir óska eftir löngum vistunartíma og hvenær. Gert er ráð fyrir að lágmarksvistun sé ein vika.

Kostir við sviðsmynd II eru að hægt er að samnýta starfsmenn leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis. Elstu börn leikskóla fara tveimur til þremur vikum fyrir í ágústfrístund, kynnast frístundastarfinu og húsnæði og skólabrag grunnskóla og frístundaheimilis ásamt starfsmönnum frístundaheimilis og grunnskóla.

Skóða verður sérstaklega þjónustu við börn sem eru að fara í Klettaskóla og/eða sérdeildir. Ef barn með skilgreinda fötlun í 1. flokki (samkvæmt skilgreiningu leikskóla) fer í ágústfrístund þarf að gera ráð fyrir að starfsmaður leikskóla fylgi barninu eftir í a.m.k. helmingi tímans. Hægt væri að bjóða stuðningsaðila sem mun sinna barninu í grunnskóla eða frístundaheimili að hefja starf fyrir en verið hefur til að brúa mögulegt bil. Með því skapast tækifæri til aukins samstarfs og miðlun þekkingar og reynslu til grunnskóla og frístundaheimilis.

Með því að fara í sviðsmynd II gefst tækifæri á að aðlögun yngri barna í leikskóla geti hafist tveimur til þremur vikum fyrir en nú er og verði þá jafnvel lokið um miðjan september.

Gera þarf ráð fyrir auknum mannafla vegna aukins þjónustustigs. Gengið er út frá því að verkefnisstjóri haldi utan um verkefnið í fullu starfi frá byrjun ágúst (frístundafræðingur).

Bent er á að hvetja má til þess að Íþróttafélögin komi inn í samstarf til að auka framboð fyrir eldri börn í sumarfrístund á þessum tíma.

Ekki hefur verið boðið upp á hressingu eða hádegisverð í sumarfrístund og er gert ráð fyrir að það fyrirkomulag verði óbreytt og börn sem taka þátt í verkefninu þurfa því að koma með nesti að heiman.

Gert er ráð fyrir að þátttökugjöld væru samkvæmt gjaldskrá frístundaheimila.

Vistunargjald fyrir forráðamenn vegna sumarfrístundar er kr. 14.096 á viku eða kr. 39.470.- í 14 daga fyrir 8 tíma vistun. Vistunargjald fyrir leikskólagjald á mánuði (án afsláttar skv. gjaldskrá SFS í janúar 2023) kostar forráðamenn kr. 17.832 á mánuði miðað við 8 tíma vistun og er það án fæðisgjalds. Fyrir 14 daga vistun er gjaldið kr. 8.916.

Sumarfrístund væntanlegra grunnskólabarna – fagleg áhrif á starfsemi leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila.

Eins og segir í greinargerð með tillögu borgarfulltrúa Samfylkingarinnar frá 15. júní 2021 er markmiðið með tillögunni m.a. að gera skilin milli leik- og grunnskóla sem ánægjulegust fyrir hvert barn og gefa starfsfólki frístundaheimila og grunnskólans einnig tóm til að kynnst væntanlegum nemendum og foreldrum þeirra áður en skólastarfið hefst af fullum krafti.

Samstarf milli leik- og grunnskóla er mismunandi eftir skólum og hverfum. Með því að bjóða elstu börnunum á leikskólanum tækifæri til að taka þátt í starfi frístundaheimilisins áður en formlegt grunnskólastarf hefst fá þau jafnframt tækifæri til að kynnst grunnskólanum og frístundheimilinu betur eins og kveðið er á um í farsæðarlögunum. Farsæðarlögin kveða m.a. á um að auka vellíðan barna og með því að fá tækifæri á að aðlagast inn í grunnskóla og frístundaheimili er verið að koma á móts við þennan hóp barna og auðvelda þeim fyrstu skrefin í frístundaheimilum og í sinni grunnskólagöngu.

Að mati starfsmanna í nágrannasveitarfélögum sem starfshópurinn fékk á sinn fund, eru börnin betur aðlöguð og betur búin undir grunnskólagönguna eftir að byrjað var að bjóða upp á þátttöku í sumarfrístund fyrir þennan hóp. Börnin höfðu kynnst aðstæðum og húsnæði grunnskólans og frístundaheimilis betur en áður og voru öruggari bæði í skóla- og frístundastarfinu. Þannig er stuðlað að vellíðan, öryggi og jákvæðari aðlögun nemenda, jafnt félagslega sem námslega að umhverfi grunnskólans og frístundaheimilis áður en formlegt skólastarf hefst.

Mikilvægt er líka að hafa í huga að börn í leikskólum fara í mismunandi grunnskóla og frístundaheimili og þau börn sem ekki hafa verið í sínum hverfisleikskóla fá nú tækifæri á að kynnst væntanlegum skólafélögum í gegnum leik og óformlegt nám áður en hið eiginlega grunnskólastarf hefst.

Öflugt samstarf milli leikskóla, grunnskóla og frístundheimilis er grunnurinn að því að ágústfrístund verðandi 1. bekkinga gangi vel. Gert er ráð fyrir að um samstarfsverkefni sé að ræða og að starfsmenn leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis taki jafnan þátt með starfsmönnum frá öllum stöðum. Ágústfrístundin verði á forræði frístundaheimilis en áfram er gert ráð fyrir að starfsmenn sem koma frá leikskóla og grunnskóla verði starfsmenn þeirra staða. Frá byrjun þarf að vera alveg ljóst að stjórnendur frístundaheimilisins bera ábyrgð á starfseminni og skipulagi starfsins, en verkaskipting og verksvið hvers og eins þurfa að vera skýr. Mikilvægt er að hafa styttingu vinnuvikunnar í huga í þessu skipulagi því útfærslan getur verið ólík milli leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis. Í þeim tillögum sem hópurinn leggur fram er áhersla á að starfsmenn leikskóla og grunnskóla sem þörf er á taki þátt í ágústfrístundinni í samvinnu við starfsfólk og stjórnendur frístundaheimilanna. Einnig er gert ráð fyrir að stuðningsaðili barns úr leikskóla fylgi barninu eftir í frístundaheimilið í ágúst. Þannig skapast tækifæri til aukins samstarfs og miðlun þekkingar og reynslu til starfsfólks grunnskóla og frístundaheimila. Með því móti er stuðlað að því að þessir starfsmenn kynnist betur, kynnist störfum og starfsaðferðum hvers annars og öðlist um leið betri skilning á menningu og starfsumhverfi hvers annars. Mikilvægt er að fram fari ítarleg þarfagreining og gott samtal á milli fagstétta þannig að tryggt sé að hagsmunir barnsins séu hafðir að leiðarljósi.

Í nágrennasveitarfélögum þar sem þetta fyrirkomulag hefur verið við lýði í allmörg ár hefur verið lögð áhersla á að þessi hópur nýti þau svæði innan grunnskólans sem völ er á m.a. með það að markmiði að börnin kynnist ólíkum svæðum grunnskólans og nærumhverfi hans, s.s. skólalóðinni, íþróttasal, bókasafninu, matsal, list- og verkgreinastofum o.fl. Þetta væri sérstaklega mikilvægt við útfærslu á sviðsmynd II þar sem boðið yrði upp á allt að 14 daga í ágústfrístund. Bent var á að í flestum skólahverfum hafa elstu leikskólabörnin þegar heimsótt grunnskólann í hverfinu á síðasta ári í leikskóla og fengið að kynna helstu rýmum hans, s.s. matsal, íþróttasal, bókasafni o.fl. Elstu leikskólabörnin hafa flest einnig heimsótt frístundaheimilið á síðasta árinu sínu í leikskólanum.

Gera þarf formlegt samkomulag um það húsnæði grunnskólans sem að þyrfti að vera fyrir hendi fyrir ágústfrístundina. Benda má á að samkvæmt Græna plani borgarinnar er lögð áhersla á samnýtingu þess húsnæðis sem er í eigu borgarinnar eins og kostur er og þörf er á. Þó þarf að huga að því að frá byrjun ágúst er gjarnan unnið að ýmsu viðhaldi í grunnskólum og frístundaheimilum. Frá og með 15. ágúst ár hvert eru kennarar og aðrir starfsmenn grunnskóla mættir til starfa við að undirbúa skólastarfið og því mikilvægt að samstarfsaðilar skipuleggi nýtingu húsnæðis í góðu samstarfi.

Sviðsmynd I hefur minni áhrif á leikskólann til breytinga en sviðsmynd II, þar sem gera má ráð fyrir að flest börn munu snúa aftur til baka í leikskólann eftir sumarleyfi. Í sviðsmynd II er gert ráð fyrir að leikskólabörn sem eru að hefja grunnskólagöngu snúi ekki aftur í leikskólann eftir sumarleyfi. Með þessu fyrirkomulagi skapast rými innan leikskólans til að hefja aðlögun nýrra barna fyrir. Hingað til hefur aðlögun nýrra barna ekki getað hafist fyrir en í kringum 20. ágúst og stendur aðlögun oft langt fram á haustið. Með því að hefja aðlögun fyrir hefur leikskólinn mun meira svigrúm til að fara fyrir af stað með skipulagt faglegt starf auk þess sem að þetta verkefni er mikilvægur liður í að brúa bilið milli leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis.

Einnig hefur þetta áhrif á vistun barna hjá dagforeldrum, en með því að elstu börnin koma ekki til baka eftir sumarleyfi er líklegra að barn sem er í vistun hjá dagforeldri geti hafið leikskólagöngu strax eftir sumarleyfi, í stað þess að fara aftur í vistun hjá dagforeldri. Þar sem um ung börn er að ræða er alltaf sá möguleiki að barn þurfi ákveðna aðlögun hjá dagforeldri eftir mánaða fjarveru og síðan aftur aðlögun í leikskóla stuttu seinna.

Ákveðinn biðtími hefur oft skapast hjá börnum sem koma til baka í leikskóla eftir sumarleyfi og eru á leið í grunnskóla og frístundaheimili. Sum börn koma til baka eftir sumarleyfi en mögulega ekki félagar þeirra og veldur þetta oft ákveðinni vanlíðan þennan tíma fram að skólagöngu. Með því að bjóða elstu börnunum að byrja á frístundaheimili í byrjun ágúst fær hópurinn strax áhugaverð verkefni að fást við í hópi jafnaldra.

Frístundaheimilin í borginni hafa veitt heilsdagsþjónustu, s.k. sumarfrístund, fyrir börn í verðandi 2. – 5. bekk á sumrin að undanskilinni 3 – 4 vikna lokun frístundaheimilanna í sumarleyfum. Fjöldi barna í verðandi 2. – 5. bekk sem sóttu sumarfrístund síðustu tvær vikurnar í ágúst 2022 voru um 2.456 börn. Gert er ráð fyrir að áfram verið boðið upp á sumarþjónustu fyrir þennan hóp barna og að þjónusta skerðist ekki þrátt fyrir nýjan hóp í frístundastarfinu.

Annar veigamikill þáttur sem þarf að horfa til í sumarstarfi frístundaheimilanna tengist mönnun og starfsmannahaldi. Ágústmánuður er annasamur hjá stjórnendum frístundaheimila þegar fram fer undirbúningur vetrarstarfsins, ráðningar á starfsfólki og samstarf við foreldra. Að taka við nýjum hópi ungra barna í frístundastarfið í ágúst krefst aukinnar stjórnunar og mönnunar. Því

er lagt til að frístundafræðingar í fullu starfi í ágúst hafi umsjón með frístundastarfi verðandi 1. bekkinga og fái undirbúning og umsjón með starfinu greidda sérstaklega. Einnig skapast möguleiki á að bjóða sumarstarfsfólki áfram vinnu í ágúst eða ráða væntanlegt vetrarstarfsfólk fyrir til starfa.

Einu starfsmenn frístundaheimilanna sem eru heilsársráðnir eru forstöðumenn og aðstoðarforstöðumenn, en með því að fjölga fastráðnum frístundafræðingum til að hafa umsjón með nýja hópnum sem byrjar á frístundaheimilinu í ágúst gefst möguleiki á að styrkja þann hóp fagfólks sem starfar á frístundaheimilunum og um leið efla faglegt starf. Einnig gæfi verkefnið möguleika á að tryggja frístundaheimilunum frístundaleiðbeinendur sem fengju fullt starf í ágúst til að vinna með þennan nýja hóp í frístundaheimilunum.

Kostnaðarmat

Forsendur fyrir báðar sviðsmyndir

Gengið er út frá því að 1.265 börn séu í borgarreknum leikskólum sem byrja í grunnskóla haustið 2023. Gert er ráð fyrir 90% þátttöku barna í ágústfrístund og byggir það mat á reynslu nággranna-sveitarfélaga á sambærilegu fyrirkomulagi og myndu þá um 1.138 börn nýta sér þjónustuna haustið 2023.

Launakostnaður

Þegar starfsmannakostnaður er reiknaður er gengið út frá því að það séu 8 börn pr. starfsmann eins og barngildin eru reiknuð í elstu deildum leikskóla. Því er gert ráð fyrir að það þurfi að lágmarki 144 starfsmenn í verkefnið í þann tíma sem það stendur yfir með því að halda óbreyttri þjónustu við þau börn sem þegar eru í sumarfrístund og bæta við þjónustu við elstu leikskólabörnin.

Ef alfarið væri um viðbótarmönnun að ræða er launakostnaður um 53,6 milljónir ef boðið er upp á frístundastarf í 14 daga í ágúst fyrir öll 5 ára leikskólabörn.

Ef boðið er upp á ágústfrístund í fimm daga fyrir sama hóp, þá væri launakostnaðurinn 19,1 milljónir.

Gert er ráð fyrir að þetta verkefni verði samstarfsverkefni leikskóla, grunnskóla og frístundaheimilis og því mannað að hluta til af starfsmönnum sem þegar eru í starfi. Ef aðeins þarf að bæta við kostnaði vegna þriðjungs starfsmannahópsins lækkar þessi kostnaður hlutfallslega þannig að launakostnaður vegna 14 daga verður um 17,8 milljónir og launakostnaður vegna fimm daga verður rúmar 6,4 milljónir. Við útreikning á viðbótar launakostnaði var gengið út frá því að um þriðjungur starfsmanna kæmi frá grunnskólum, þriðjungur frá leikskólum og þriðjungur frá frístundaheimilum og var miðað við meðallaun starfsmanna í hverri starfseiningu. Gert er ráð fyrir frístundafræðingi sem sér um stjórnun verkefnisins. Sá aðili fær greiddar 2 tíma í yfirvinnu á dag vegna undirbúnings og einnig er gert ráð fyrir einni viku í undirbúning fyrir upphaf verkefnisins.

Launakostnaður	
Kostnaður við 144 starfsmenn í rétt tæpar 3 vikur (14 daga)	53.619.965
Kostnaður við 33% af 144 starfsmönnum (14 daga) með aukinni stjórnun	27.746.658
Kostnaður vegna veikindaafleysinga (6% 14 daga)	3.217.198
Kostnaður vegna áunnins orlofs (14 dagar)	7.659.995
Yfirvinnutímar vegna stjórnunar	6.462.595
Kostnaður við 144 starfsmenn í eina viku (5 dagar)	19.149.988
Kostnaður við 33% af 144 starfsmönnum (5 daga) með aukinni stjórnun	9.642.801
Kostnaður vegna veikindaafleysinga (6% 5 dagar)	1.148.999
Kostnaður vegna áunnins orlofs (5 dagar)	2.393.748
Yfirvinnutímar vegna stjórnunar	2.154.198

Starfsmenn leikskóla sem veita sérstakan stuðning fylgja börnum úr leikskóla í ágústfrístund 6 ára barna. (Á við um þar sem verkefnið stendur í eina viku en ef um lengri tíma er að ræða, þá getur starfsmaður úr leikskóla mögulega fylgt barni um helming tímans en starfsmaður í grunnskóla eða frístundaheimili tekur svo við).

Börn tekin fyrir inn í leikskóla

Gera þarf ráð fyrir að aðlögun yngstu barnanna geti hafist fyrir en áður var gert ráð fyrir. Raunhæft er að áætla að fjórðungur barnafjöldans sem fer úr leikskóla geti hafið aðlögun fyrir ef farið er eftir sviðmynd I og væru þá 285 börn að hefja aðlögun viku fyrir en nú er. Ef farið er eftir sviðmynd II má gera ráð fyrir að þriðjungur barni hefji aðlögun fyrir en ella, eða um 380 börn.

Við sviðmynd I er gert ráð fyrir að 78 stg. þurfi, að meðtalinni afleysingu, til að dekkja þann fjölda barna. Í sviðmynd II er gert ráð fyrir að starfsmannaþörfin sé 104 stg., að meðtalinni afleysingu.

Vorið 2023 munu 1.148 börn fara úr leikskólum Reykjavíkur í grunnskóla (sjálfstætt starfandi leikskólar eru ekki með í þessari sviðmynd). Á bak við 1.148 börn standa 143 stöðugildi sem þegar eru í leikskólanum. Gert er ráð fyrir að 48 stg. þurfi úr leikskóla til að fylgja börnunum eftir í frístund. Viðbótarkostnaður vegna mönnunar við að taka yngri börn fyrir inn í leikskólann er því óverulegur og er því ekki gert ráð fyrir honum í útreikningi.

Annar kostnaður

Gera þarf ráð fyrir öðrum kostnaðarliðum s.s. vegna ræstingar, hita og rafmagns, efniskostnaðar, kaffikostnaðar starfsmanna, öðrum starfsmannakostnaði, strætókorta og annars ófyrirséðs kostnaðar.

Liður	Fjárhæð á viku	Fjárhæð í 14 daga	Athugasemdir
Ræsting	1.000.000	2.800.000	*áætlað - mætti skoða betur
Hiti og rafmagn	404.157	1.131.640	*áætlað - mætti skoða betur
Efniskostnaður	931.840	2.609.157	*Út frá úthlutun í frístundastarfi á sumrin
Kaffikostnaður starfsmanna	29.381	74.271	*Út frá úthlutun í frístundastarfi
Starfsmannakostnaður	24.881	62.894	*Út frá úthlutun í frístundastarfi
Annað ófyrirséð	500.000	1.400.000	
Samtals	2.890.259	8.357.031	

Samtals má því gera ráð fyrir að viðbótarkostnaður vegna sumarfrístundar verði:

Vegna 5 daga:	
Launakostnaður vegna starfsmanna	9.642.801
Yfirvinnutímar	2.154.198
Veikindaafleysing	1.148.999
Kostnaður vegna áunnins orlofs	2.393.748
Annar kostnaður	2.890.259
Samtals kostnaður vegna 5 daga	18.230.005

Vegna 14 daga	
Launakostnaður vegna starfsmanna	27.746.658
Yfirvinnutímar	6.462.595
Veikindaafleysing	3.217.198
Kostnaður vegna áunnins orlofs	7.659.995
Annar kostnaður	8.357.031
Samtals kostnaður vegna 14 daga	53.443.477

Gert er ráð fyrir að skólahúsnæði sé notað fyrir ágústfrístundastarfið og frístundaheimilið eins og kostur er.

Vistunargjald

Gengið er út frá því að forráðamenn greiði sama gjald fyrir ágústfrístund og fyrir dvöl í sumarfrístund en ekki er gert ráð fyrir fæðiskostnaði, heldur er gert ráð fyrir að börn komi með nesti að heiman.

Vistunargjald fyrir forráðamenn vegna sumarfrístundar er kr. 14.096 á viku eða kr. 28.192 í 14 daga fyrir 8 tíma vistun. Tekjur miðað við 14 daga vistun og 1.138 börn eru kr. 32.082.496.

Tilraunaverkefni

Starfshópurinn leggur til að farið verði í tilraunaverkefni í þremur til fjórum grunnskólum og aðliggjandi leikskólum og frístundastarfi þar sem boðið væri upp á að ágústfrístund fyrir verðandi 1. bekklinga. Gengið er út frá sömu kostnaðarliðum og fram hafa komið. Meðfylgjandi tafla gefur vísbendingar um viðbótarkostnað vegna launa og annars kostnaðar í fjórum skólum, annars vegar í 5 daga og hins vegar í 14 daga. Gert er ráð fyrir að 2/3 starfsmanna sem koma að verkefninu séu starfsmenn leikskóla, grunnskóla og frístundastarfs en að aðeins þurfi að bæta við um þriðjungi starfsmanna vegna þessa tilraunaverkefnis.

Til að fá vísbendingar um umfang og kostnað vegna tilraunaverkefnis voru valdir sem dæmi fjórir ólíkir skólar með ólíkar skólagerðir; einn samrekinn leikskóli, grunnskóli og frístundaheimili, einn skóli með háan LOI-stuðul og tveir aðrir skólar til samanburðar. Mælt er með að vanda valið á þeim skólum og frístundaheimilum sem taka þátt í tilraunaverkefninu og undirbúa verkefnið eins vel og kostur er. Æskilegt er að áhættugreina verkefnið vel og reyna að sjá fyrir mögulegar áskoranir sem upp kunna að koma.

	Ágústfrístund í 5 daga - kostnaður	Ágústfrístund í 5 daga - tekjur	Samtals kostnaður
Skóli með 46 nemendur	Kr. 536.314	Kr. 463.155	Kr. 73.159
Skóli með 33 nemendur	Kr. 439.400	Kr. 332.263	Kr. 107.137
Skóli með 32 nemendur	Kr. 431.945	Kr. 322.194	Kr. 109.751
Skóli með 26 nemendur	Kr. 387.215	Kr. 261.782	Kr. 125.433
Samtals			Kr. 415.480

	Ágústfrístund í 14 daga - kostnaður	Ágústfrístund í 14 daga - tekjur	Samtals kostnaður
Skóli með 46 nemendur	Kr. 1.527.996	Kr. 1.296.832	Kr. 231.164
Skóli með 33 nemendur	Kr. 1.253.065	Kr. 930.336	Kr. 322.729
Skóli með 32 nemendur	Kr. 1.231.916	Kr. 902.144	Kr. 329.772
Skóli með 26 nemendur	Kr. 1.105.025	Kr. 732.992	Kr. 372.033
Samtals			Kr. 1.255.698

Mikilvægt er að huga að því að ráðningarsamningar leikskóla-, grunnskóla- og frístundastarfsfólks eru ólíkir hvað varðar styttingu vinnuvikunnar, matartíma o.fl.